

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bazarlardan
evlərimizə
daşınan
təhlükə...
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 15 dekabr 2014-cü il Bazar ertəsi № 305 (6014) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Kəlbəcərli girovların taleyində mühüm gəlişmə

Rəsmi Bakı qondarma məhkəmənin "qərarı" ərəfəsində erməni ailəsini ölkəsinə qaytarmaqla uğurlu taktiki gediş edib; düşmən tərəfi indi həm də Lavrovun çağırışını ciddiyyə almalı olacaq...

yazısı səh.5-də

13 dekabr görüşü: dialoq, yoxsa...

PA rəsmisi ilə görüşdən razı qalanlar da var, qalmayanlar da

yazısı səh.6-də

Müxalifət neftin ucuzlaşmasından danışdı

yazısı səh.10-də

Türkiyədə Güləncilərə qarşı böyük əməliyyat başladı

Ərdoğan 17 dekabr həbslərinə 14 dekabr həbsləri ilə cavab verdi; tutulanlar arasında jurnalistlər də var...

yazısı səh.3-də

Sahibkardan Lerikin icra başçısına rüşvət ittihamı

yazısı səh.13-də

Türkdə aksiyaya gözlənilir

"Əli ayağı" pirinin söküləcəyi xəbəri qəşəbəni qarışdırıb

yazısı səh.6-də

Ekspert:

"Türkiyənin Avropa Birləşməsinə üzvlüyü reallaşa bilər"

yazısı səh.10-də

İŞİD-in hələ də duruş gətirməsinin üç mühüm səbəbi

yazısı səh.12-də

Azərbaycanda benzinin qiyməti niyə düşür? - iqtisadçıdan ilginç izah

yazısı səh.4-də

Salyan qaz idarəsi müdirinin pullu saygac əməliyyatı

yazısı səh.13-də

Qətl törədən peşəkar bokscunu suç ortaqlarını gizlətməkdə suçladılar

yazısı səh.15-də

Ziya Məmmədov klanının ABŞ fiaskosu

İQTİDAR DAXİLİNDƏ AMERİKA KÜLƏYİ - AĞIR CƏZALAR

İllərdir Vaşinqtonla münasibətlərə görə böyük paralar xərclədiklərini iddia edənlər, okeanın o tayından gələn etirazlara cavab olaraq, "demokratiya beşiyi"ndən tək bir dəstək bəyanatı da ala bilmirlər; onlardan hesab sorulur, xarici siyasətə yeni simalar cəlb edilir - Təfəsilat yazısı səh.9-də

Musavat Meydana qayıtdı - "Dustaqlara azadlıq!"

Siyasi məhbuslara azadlıq tələbi ilə keçirilən aksiyada daha iki tələb irəli sürüldü yazısı səh. 8-9 və 16 da

"Musavatın mitinqində Solovki fenomeni" - Rauf Arifoğlu

yazısı səh.2-də

Elxan Mehdiyev: "Amerikada hər gecə yuxumda kəndimizi görürəm..."

yazısı səh.7-də

Xədicə İsmayılı tutduran gənc yeni qərar verdi...

yazısı səh.7-də

15 dekabr 2014

Dekabrın 13-də iqtidar və bəzi müxalifət partiyaları arasında dialoq baş tutub. Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində 8 partiya ilə görüş nəzərdə tutulsa da, görüşə 17 təşkilat dəvət olunub. İqtidar düşürgəsinin Prezident Administrasiyasının ictimai-siyasi şöbəsinin müdiri Əli Həsənov başda olmaqla, nümayəndələr təmsil edib.

Ümid partiyasının sədri İqbal Ağazadə dialoqda bu cür geniş tərkibdə iştirakı düşünmədiklərini, amma belə bir formatı dəstəklədiklərini deyib. "Amma bunun səbəbini qarşı tərəfdən soruşacağıq", deyərək əlavə edib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Prezident Administrasiyasının ictimai-siyasi şöbəsinin müdiri Əli Həsənov müxalifətlə dialoqda olan hakimiyyətin daima güclü olduğunu bildirdi: "Bu gün ölkəmizin aparıcı müxalifət partiyalarının bir qrupunun təşəbbüsü ilə belə bir görüş keçirilir. Bundan əvvəl də bu tip görüşlər olmuşdu. Bir azdan mətbuatdan xahiş edəcəyik ki, zalı tərk etsinlər. Partiyaların istədiyi məsələlər ətrafında müzakirə aparacağıq, onların fikirlərini dinləyəcəyik, ümumiləşdirəcəyik və mən, Azərbaycan hakimiyyətinin nümayəndəsi kimi onları müvafiq strukturlara, Prezident Administrasiyasına və prezident İlham Əliyevə çatdıracağam. 1993-cü ildən bu yana biz daim dialoqa hazır olmuşuq. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə ölkədə rifahın yüksəlməsi, iqtisadi islahatların aparılması ilə yanaşı davamlı olaraq siyasi islahatların da aparılmasının zəruriliyini vurğulayıb. Modernləşmə siyasəti tək cəmiyyətin sosial-iqtisadi sahəni əhatə etmir, həm də dünyada təcürübən keçmiş, özünü doğrultmuş siyasi islahatların sistem şəklində reallaşdırılmasını ehtiva edir. Biz hesab edirik ki, Azərbaycan cəmiyyətinin inkişafı, daxili idarəçilik sisteminin təkmilləşdirilməsi söz və məlumat azadlığı, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının iştirakı təmin edilmədən, siyasi partiyaların oponentlik fəaliyyəti olmadan qeyri-mümkündür. Ona görə də bu zalda bir neçə dəfə mətbuat və QHT-lərlə görüşlər keçirmişəm.

13 dekabr görüşü: dialoq, yoxsa...

PA rəsmisi ilə görüşdən razı qalanlar da var, qalmayanlar da; təmaslar bundan sonra da davam edəcək...

Parlamentdə təmsil olunan siyasi partiyalarla da görüşlərim olub. Bu görüşün də təşəbbüskarları ölkəmizin bir qrup müxalifət partiyalarının təmsilçiləridir. Siyasi partiyalarla əlaqələri olan hakimiyyətlər güclü olur. Bundan sonra da daim əlaqələr saxlamaq istiqamətində işlər görməkdə davam edəcəyik".

PA-nın şöbə müdirinin çıxışından az sonra mətbuat nümayəndələri zaldan çıxarılıb, görüşün qapalı keçirilməsi nəzərdə tutulub. Tədbirdə hər partiya sədrindən əlavə, daha bir nəfər nümayəndə qalmaqda yerdə qalan hər kəsin zalı tərk etməsi xahiş olunub.

İki saatdan çox davam edən görüşdən sonra Ə.Həsənov mətbuata açıqlama verib. O, əlverişli və dinamik görüş keçirildiyini bildirdi: "Azərbaycan cəmiyyətini, siyasi partiyaları, vətəndaşları düşündürən, dövlətin iqtisadi, siyasi, sosial, beynəlxalq münasibətlər sahəsindəki bütün fəaliyyətinə aid olan məsələlər haqqında danışdıq. Bu görüşün yekunu kimi gəldiyimiz bir neçə qənaəti sizinlə bölüşürəm. Görüşün davamlı olması həm hakimiyyət tərəfindən, həm də siyasi partiyalar tərəfindən çox zəruri həqiqət kimi qəbul olundu. Qərara gəldik ki, bundan sonra da onları maraqlandıran, narahət edən məsələlərin birgə müzakirə edilməsi və ortaq nəticəyə gəlinməsinə çalışsaq. Burada Azərbaycan hakimiyyəti, siyasi partiyalar, azad medianın fəaliyyətinə aid olan, bu gün ətrafında ciddi söhbət gedən bəzi həbs olunmuş insanlarla bağlı məsələlər geniş müzakirə olundu. Açıq fikir mübadiləsi aparıldı. Görüşdə həmçinin siyasi partiyaların maliyyələşməsi, mənzil qərarqahla təmin olunması, siyasi partiyalar və hakimiyyətin tədbirlərində iştirak məsələləri, partiyalar və seçki institutlarının fəaliyyəti müzakirə olundu. Düşünürük ki, kifayət qədər əlverişli və dinamik görüş oldu. Növbəti görüşlər üçün həm zəmin hazırlandı, həm də

APA-ya açıqlamasında keçirilən görüşü faydalı hesab etdiyini bildirdi: "Düşünürəm ki, bu görüş dialoqa doğru atılan bir addım idi və görüşün də mahiyyəti o idi ki, gələcəkdə iqtidar-müxalifət arasında, xüsusilə də siyasi partiyalar müstəvisində qalıcı dialoq mühiti mövcud olsun, konkret mövzular ətrafında müzakirələr aparılsın. Hesab edirəm ki, faydalı bir görüş oldu, xüsusilə də Əli Həsənovun kifayət qədər səmimi, açıq bir davranışla bu mühiti yaratmasını qeyd etməliyəm. Təbii ki, bu, ölkə prezidentinin təqdiri və razılığı ilə baş tutan görüş idi".

VHP sədri Sabir Rüstəmxanlı da görüşün müsbət nəticəsinə ümid etdiyini söyləyib: "Ən əsası odur ki, bu görüş hər iki tərəfdən qarşılıqlı addımların atılmasıdır və gələcəkdə yaxın ki, davam etdiriləcək. Əli Həsənovun açıqlaması da bizi qane etdi".

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri Fərəc Quliyev, DİP sədri Asim Mollazadə, AMİP sədri Yusif Bağırzadə və digər görüşdə iştirak edən partiya sədrləri razılıqlarını ifadə ediblər.

Müsavatın başqanının müavini Gülağa Aslanlı tədbiri bir qrup partiya sədrinin Prezident Administrasiyasının rəsmisi ilə görüşü kimi qəbul etdiklərini bildirdi.

Görüşün təşəbbüskarlarından biri olmasına baxmayaraq, tədbirə qatılmayan AXP sədri Pənah Hüseyn bunları dedi: "Həmfikir olduğumuz şəxslər bir fikir ifadə edirlər ki, bu, iqtidar-müxalifət görüşü yox, bir qrup siyasi partiya sədrinin PA-nın şöbə müdiri Əli Həsənovla görüşüdür. Bunun nəticələri barədə mətbuatda olan informasiyalar var. Məsələ barədə orada iştirak edən əməkdaşlıq etdiyimiz partiyalardan məlumat alandan sonra görüşü dəyərləndirib, qiymət verəcəyik".

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu görüşün istəklərinə uyğun şəkildə keçdiyini söylədi: "Bu, ilk görüş idi. Dialoq istək və təşəbbüsmüə uyğun oldu. Bu, davamlı və daha geniş əhatəli olacaq. Gələcəkdə də bu cür görüşlərin davamlı olması nəzərdə tutulub".

□ Cavanshir ABBASLI

Türkanda aksiya gözlənilir

"Əli ayağı" pirinin söküləcəyi xəbəri qəşəbəni qarışdırıb; bələdiyyə seçkiləri keçirilməsə də, Türkan bələdiyyəsinin yeni sədri artıq bəllidir

Xəzər rayonu, Türkan qəsəbəsində "Əli Ayağı" ziyarətgahının söküləcəyi barədə məlumatlar yayılıb. Bu xəbər qəşəbə sakinlərinin ciddi narazılığa səbəb olub. Sakinlər bu istiqamətdə atılacaq addımlara qarşıdır.

"Yayılan son xəbər budur ki, dekabrın 16-da piri söküləcək. Həmin pirdə Həzrəti Əlinin (ə) ayaq izi var. Bu adamlar şəxsi maraqlarına görə belə bir piri sökülüb-dağıtmaq istəyirlər". Bu sözləri "Yeni Müsavat"a adının çəkilməsini istəməyən qəşəbə sakinlərdən biri deyib. Onun sözlərinə görə, 2011-ci ilin martında da belə bir təşəbbüs olub: "Piri sökmək istədilər, camaat qalxdı ayağa, aksiya keçirildi, icra başçısı Gülağa İslamov gəlib camaatın qarşısında söz verdi ki, piri sökülməyəcək. Dedilər ki, piri yerləşdiyi torpaq 99 illiyinə dini icmaya icarəyə verilib. İndi xəlvətə salıb sökmək istəyirlər".

Digər kənd sakini deyib ki, icra nümayəndəsi Hacı Rahil Babayev pirin ərazisini 2011-ci ildən Yegana Süleymanova adlı qadına verib: "Hacı Rahil Türkanda tanınan adamdır. Burada onun razılığı olmasa, kiməsə torpaq verilməz. Pirin 3 tərəfini Yegana Süleymanova və digər şəxslərə verən də odur. Pir bu gün faktiki blokadadır. Bunların sahələrinə baxanda balaca bir ərazisi və yolu qalıb. Onu da alıb öz ərazilərinə qatmaq istəyirlər. Orada pərnək düzəldib pomidor əkəcəklər. Bu adamlar üçün müqəddəs heç nə yoxdur".

Sakinlər Türkanda Hacı Rahil Babayevin idarəçiliyindən bezdiklərini də dilə gətiriblər: "Hacı Rahil bələdiyyənin sədri idi. Çıxdı oldu icra nümayəndəsi. İndiki bələdiyyə sədri Sabir də onun adamıdır. Dekabrın 23-də

keçiriləcək bələdiyyə seçkilərində Sabiri Hacı Rahilin müavini olan Firudin əvəz edəcək. Türkanda seçki yoxdur, bələdiyyə postuna təyinat var və bu təyinatı Hacı Rahil edir. Artıq Firudin əvəzinə özünə müavin də götürüb. 119 sayılı məktəbinin direktoru Mətanət müəlliminin oğlu Hüseyn Hacı Rahilin yeni müavini. Firudin pərkəsini yığıb bələdiyyəyə sədr getməyə hazırlaşır. Hacı Rahil bələdiyyəni əldən vermir ki, oradakı adamı vasitəsi ilə torpaq alqı-satqısını nəzarətdə saxlasın".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

"Baxış bucağı"

Son zamanlar ABŞ-Azərbaycan münasibətlərindəki gərginliklər gündəmin əsas müzakirə mövzularından. Rusiya ilə münasibətlərin istiləşməsi fonunda rəsmi Bakı Vaşinqtondan insan haqları ilə bağlı tənqidlərə sət reaksiya verir.

Hesab olunur ki, Obamanın namizədi olan yeni səfirin Senatda təsdiqlənməsindən sonra münasibətlərdə yeni mərhələnin şahidi ola bilərik. Ancaq hələ ki, münasibətlər "soyuq müharibə" mərhələsindədir. Bir müddətdir ki, ABŞ-da səfərdə olan konfliktoloq, tədqiqatçı alim Elxan Mehdiyevlə ABŞ-Azərbaycan münasibətləri, Amerikada son günlər yaşanan gərginliklər və digər mövzularda danışdıq.

- Elxan bəy, Amerikada bir qaradəriliyin öldürülməsindən sonra Azərbaycan hakimiyyəti Amerikada insan haqlarının pozulmasına daha çox istinad edir. Siz prosesləri daha yaxından izləmək imkanına maliksiniz. Deyə bilərsiniz ki, ABŞ-da nə baş verir, bu yaşananlar hansı ssenarilərin tərkib hissəsi ola bilər?

- Yox, məsələ təkə bir nəfərin ölümündən getmir. Bu kimi çoxsaylı hadisələr baş verir və hamısı haqqında da təbii ki, xəbər verilir. Burada söhbət daha çox polis gücünə təbii ki, xəbər verilir. Burada söhbət daha çox polis gücünə təbii ki, xəbər verilir. Burada söhbət daha çox polis gücünə təbii ki, xəbər verilir. Burada söhbət daha çox polis gücünə təbii ki, xəbər verilir.

- Vaşinqtonun Azərbaycana yeni səfir təyinatından sonra münasibətlərdə nə gözlənilir? Yeni səfir vəziyyəti dəyişə bilərmi?

- ABŞ-ın əvvəlki səfiri Morinqstonun Azərbaycanın indiki hakimiyyəti ilə 90-cı illərdən yaxın münasibətləri var idi. Deməli, məsələ şəxsə deyil. Əsas məsələ münasibətləri soyudan hallar, faktlardır. Bu da indiki dövrdə Azərbaycanda demokratiya və söz azadlığı məsələləridir. Bu cür soyuq münasibət Brayza Azərbaycana səfir gəlməzdən öncə də davam edirdi. Uzun müddətdir təhlükəsizlik, enerji və İran məsələləri ABŞ-Azərbaycan ikitərəfli münasibətlərdə üstün yer tutur. Azərbaycan rəhbərliyi bu əməkdaşlığın müqabilində ABŞ-ın daxili siyasətə göz yummasını istəyir. ABŞ bu cür sövdələşmələrə Yaxın Şərqi və körfəz ölkələrində getmişdi. Ve

orada demokratik yox, monarxist repressiv sistemlər mövcuddur. Lakin keçmiş sovet bloku ölkələri üzrə bu cür siyasət yürüdülmür. Digər tərəfdən də bu bölgələrin cəmiyyətləri də Yaxın Şərqi və körfəz sahili cəmiyyəti deyil. Bu baxımdan yeni səfir Azərbaycanın suverenliyi və müstəqilliyini, enerji təhlükəsizliyinə Azərbaycanın müsbət töhfəsini, demokratik islahatların vacibliyini önə çə-

da Amerika Azərbaycanlıları Demokratiya Uğrunda (AZAD) təşkilatı forumu Azərbaycana sanksiyaların tətbiqi məsələsini müzakirə edib, tanınmış diplomatlar Kozlarıç və Kameron sət mövqə sərgiləyib. Siz həmin müzakirələr haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Mən Vaşinqtondan uzaqda, Missuri ştatındayam və o dinləmələr haqqında xəbərim

Radionun əməkdaşı Xədicə İsmayılın və bundan öncə Qərbi yaxınlığı ilə tanınan vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin həbsi, bu kimi digər məsələlər Azərbaycana nə vəd edir?

- Xədicə İsmayılın və demokratik düşərgənin digər xadimlərinin həbsi, dediyim kimi, Azərbaycanı izolyasiyaya salır və erməni işğalını uzadır. Nəyə görə? Çünki Azərbaycan həm

dırmamalıdır. Bizə Azərbaycanın maraqları lazımdır. Azərbaycanın maraqları Rusiya ilə normal münasibətlər qurmağı tələb edir və əgər bu münasibətlər Azərbaycanın maraqlarına getdikcə xidmət edirsə, bu münasibətlər də dərinləşəcək. İndiki zamanda Rusiya Azərbaycan ordusunun əsas təchizatçısıdır və milyonlarla Azərbaycanlı Rusiyada çalışıb Azərbaycanda ailələrini dolan-

yacaq, Rusiya ilə dost münasibətlərini saxlamaq lazımdır.

- Qarşıda dönməyə Azərbaycan yeni situasiya yarana bilərmi, yaxşılaşma və ya əksinə?

- Mənim torpaqlarım işğal altındadır, həyatım dağılıb və mənim üçün bu dünyada heç bir şey yoxdur ki, ona sevinim. Biriləri milyonlar, milyardlar düşünür, mənimsə gecə-gündüz kəndimiz, evimiz gözümüzün

"Amerikada hər gecə yuxumda kəndimizi görürəm"

Elxan Mehdiyev: "Mənim torpaqlarım işğal altındadır, həyatım dağılıb və mənim üçün bu dünyada heç bir şey yoxdur ki, ona sevinim"

"Son dövrlərdə Ermənistan rəhbərliyinin təbliğatına Azərbaycanda insan haqlarının vəziyyəti də əlavə edilib"

kəcək.

- Bakı ilə Vaşinqton arasında münasibətlərin hansı halda Azərbaycan üçün daha faydalı sayılır?

- Azərbaycanın müstəqilliyi üçün ABŞ çox kömək edib. Azərbaycanın iqtisadi cəhətdən ayaq üstə durması üçün Xəzərin enerji daşıyıcılarının Türkiyə üzərindən Qərbi çıxartmağa geniş dəstək verir. Azərbaycanın maraqları ABŞ kimi böyük dövlətlərlə yaxın münasibətləri tələb edir. Bu, həm onun suverenliyi üçün, həm də erməni işğalını aradan qaldırmaq üçün lazımdır. Gəlin görək ABŞ-ın Minsk Qrupunda Azərbaycanın sözünü deməsi üçün onunla daha da yaxınlaşmaq, yoxsa onunla soyuq münasibətdə olmaq faydalıdır? Soyuq olacağına, o da Erməninin sözünü deyəcək. Onsuz da hələ ki, onların sözünü daha çox deyirlər. Digər tərəfdən yaxşı münasibətlər də birtərəfli olmur. Amerika tərəfi Ukraynada, Moldovada, Gürcüstanda separatçıları cinayət-kar adlandırır onlara Amerikaya viza vermir, ancaq erməni separatçılara Amerikaya viza verib onlara marafon təşkil etməyə imkan yaradır. Ermənilər toplanan pulları Azərbaycanın bölünməsinə sərf edirlər və belə çıxır ki, ABŞ Azərbaycanın bölünməsinə yardım, yaxud vasitəçilik edir. Azərbaycan buna qarşı ən yüksək səviyyədə etiraz etməlidir. Bu cür hərəkətə görə münasibətlər soyuyarsa, o zaman Amerika vəziyyəti düzəltməyə məcbur olar, siyasətini dəyişər.

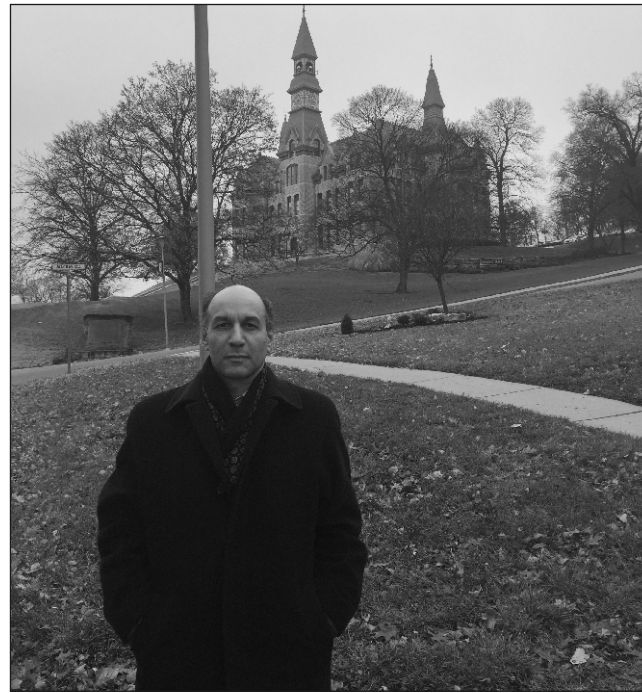
- Dekabrın 12-də Vaşinqton-

yoxdur. Sadəcə onu deyim ki, belə toplantılara Vaşinqtondakı diplomatik ekspertlər cəlb edilir və bu cür müzakirələr ancaq ermənilərin dilini uzun edir. Son dövrlərdə Ermənistan rəhbərliyinin təbliğatına Azərbaycanda insan haqlarının vəziyyəti də əlavə edilib və işğala don geyindirməyə əlavə arqumentlər qazanıblar.

- Bir müddət öncə Qarabağ separatçılarının lideri Bako Saakyan növbəti dəfə ABŞ-a səfər edib bu ölkədəki ianətoplama kampaniyasında iştirakçı oldu. Bu kimi tədbirlər doğrundan ABŞ-ın iradəsindən kənarla həyata keçirilir?

- Donetsk separatçılarının liderini Vaşinqtona dəvət etmək heç bir amerikalı rəsminin, diplomatın və kongressmenin ağına gəlməz. Ancaq Dağlıq Qarabağ separatçılarının liderinə Vaşinqtonda xüsusi qəbul təşkil etmək ağıllarına gəlir. Hətta Konqres onlara maliyyə də ayırır. Donetsk separatçılara simpatiyam olmasa da, onlar erməni separatçılardan fərqli olaraq öz yaşadıkları ərazilərdən başqa rayonları işğal etməyiblər, etnik təmizləmə həyata keçirməyiblər. Yeni əgər Vaşinqton separatçılar arasında fərq qoyursa, bu amili də nəzərə almalıdır. Ötən dəfə yazmışdım ki, ABŞ Azərbaycandakı mövqelərini sürətlə itirir. Üstəgəl də erməni separatçılara xüsusi diqqət ayırır. Dövlət Departamenti istəyədi Dağlıq Qarabağ separatçılarının Vaşinqtona dəvətinə mane ola bilər.

- Dövlət Departamentinin maliyyələşdirdiyi Azadlıq-

"Elmar Məmmədyanov" bu məsələni yerindən tərpətmək lazımdır" deyib. Belə başa düşdüm ki, bu məsələ hardasa Afrikadadır..."

Avropanın, həm Amerikanın gözündə antidemokratik imic qazanır, nəticədə böyük dövlətlər Azərbaycana rəğbət bəxşməyəcək, torpaqların işğaldan azad edilməsi üçün Rusiyanın oynayaacağı rol heç kim oynaya bilməz. Rusiyanın Qərblə üz-üzə durduğu indiki zamanda bu məsələni Rusiyanın köməyi ilə həll etmək üçün tarixi vəziyyətin yaranma ehtimalı da böyükdür. Azərbaycan tərəfi bu istiqamətdə işləməlidir. Biz Azərbaycanın maraqlarını Qərbi-Rusiya qarşılıqlı üzərində qurmamalıyıq. O cür siyasət bizim kimi ölkələrə bəla başa gələr. Qərbi ölkələri Ukraynaya görə Rusiyanın üstünə getdiyi halda, erməni cinayətkarların başını sığallayır. Ukraynadan bizə kömək olma-

dır. Ən əsası, mənim qənaətim budur ki, bütün müəkkəb yanaşmalara və düşüncələrə baxmayaraq, torpaqların işğaldan azad edilməsi üçün Rusiyanın oynayaacağı rol heç kim oynaya bilməz. Rusiyanın Qərblə üz-üzə durduğu indiki zamanda bu məsələni Rusiyanın köməyi ilə həll etmək üçün tarixi vəziyyətin yaranma ehtimalı da böyükdür. Azərbaycan tərəfi bu istiqamətdə işləməlidir. Biz Azərbaycanın maraqlarını Qərbi-Rusiya qarşılıqlı üzərində qurmamalıyıq. O cür siyasət bizim kimi ölkələrə bəla başa gələr. Qərbi ölkələri Ukraynaya görə Rusiyanın üstünə getdiyi halda, erməni cinayətkarların başını sığallayır. Ukraynadan bizə kömək olma-

qarşısındadır. Maraqlısı odur ki, okeanı keçəndən sonra hər gecə Amerikada ancaq kəndimizi, evimizi yuxuda görürəm. Sanki öz kəndimizdəyəm hər gecə. Bakıda isə insanların bəgənliyi ömrümü çürüdür. Ona görə də Azərbaycanda yaxşılaşdırmaq deyəndə, "kim üçün nə" sualı ortaya çıxır. Mənim kimi yüz minlərlə insan üçün işğal bitmə, həyat başlayar, ancaq o da görünür. Bu yaxınlarda qəzetdə oxudum ki, xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanov "bu məsələni yerindən tərpətmək lazımdır" deyib. Belə başa düşdüm ki, bu məsələ hardasa Afrikadadır... Digər tərəfdən deyir ki, bu, elə mürəkkəb məsələdir ki, bir görüşlə həll oluna bilməz... Elə erməni tərəfi də status-kvonu saxlamaq üçün belə deyər deyər 21 ilə getirib çıxarır... 11 ildir erməni ilə danışıq apar-apara, hələ indi yerindən tərpətməkdən söhbət gedirsə, başımıza çarəni harada axtaraq?

- ABŞ-dakı şəxsi işləriniz, planlarınız haqqında nə deyə bilərsiniz? Sizin Azərbaycanı bircə qərbəlik tərk etdiyiniz barədə iddialar nə dərəcədə əsaslıdır?

- Mənim indiki işim daha çox nəzəri məsələlərlə bağlıdır və mülki-hərbi münasibətlər nəzəriyyəsinin tərkib hissəsidir. NATO-nun təhlükəsizlik ekspertləri və institutları konsorsiumunda bu mövzu üzrə son illər mən çıxış edirdim. Gələnlə Vyana toplantısı üçün əlavə tədqiqat ehtiyac var. İşimə həm tədqiqat, həm də bu mövzudakı əhəmiyyətli görüşlər daxildir. Amerika sistemi elədir ki, orada həddən artıq çox çalışmalısın. Mən 22 ildir ki, Qərbdəki universitetlərlə əlaqədəyəm. Həm İngiltərə, həm Amerika oxudum, həm də bir neçə il Amerika universitetlərində çalışdım. Hər il də ne qədər xarici ölkələrdə konfranslara qatılıram. Bu işlərimin 95%-i erməni işğalı ilə bəla başa və dolaylı olaraq bağlıdır. Mənim Vətənim işğal altındadır və mən onun davasını aparıram. Əks təqdirdə mənim müəccizəyə, Amerikada nə işim vardı? Mənim üçün bundan şəxsi addım olmazdı və kimse belə deyirsə, onu özümə ən böyük təhqir qəbul edirdim. Vətənim Qubadlı rayonunun Əbil-cə kəndidir. Həyatımın bir tədqiqəti yoxdur ki, xeyalən kəndimizlə, evimizlə yaşamayım. Elə ora dönmək ümidi də mənə hələ ki, həyatda saxlayır...

Q ELSƏD PAŞASOY FOTO: "YM"

Tarixdə belə bir gün də olmuşdu...

Hüseynbala SƏLİMOV

Z.Freyd haqlı olaraq deyirdi ki, insanın davranışı onun uşaqlıqda topladığı təcrübədən asılı olur. Biz ömrümüzü boyu uşaqlıq təcrübəmizin seyrindən çıxma bilmirik. Ona görə ki, dünyada heç nə insana uşaqlıqda təsir edən qədər təsir edə bilmir, onda o qədər təəssürat yarada bilmir...

Bu mənada ötən həftənin sonu əlamətdar bir gün oldu. Dekabristlər üsyanından düz 189 il keçdi. Başa düşürəm, böyük əksəriyyət üçün artıq bu tarix heç nə demir-elə insanlar var ki, onun haqqında, ümumiyyətlə, heç nə bilmir, elələri də var ki, bilsələr də unudublar...

Amma biz uşaqlıqda o tarixin təəssüratı altında böyümüşdük. Dekabristlərin yazıları, onlar haqqında yazılanlar uzun müddət yaddaşımızda iz buraxdı...

O tarixlərin indi də böyük önəmi var. Mən heç vaxt aristokratizm, elitarizm tərəfdarı olmamışam. Amma L.Tolstoyun "Hərb və sülh" romanında qoca generalın, özünü də knyazın oğlunu necə müharibəyə yola saldığı haqda sətirləri həyəcanlı oxuya bilmirəm...

Eyni sözləri dekabristlər haqqında da demək olar. Bilirsinizmi problem nədədir? Öndə həmişə ölkənin varlıları, elitası olmalıdır. Müharibəyə birinci onların övladları yollanmalıdır. Millətə elə nümunəni də birinci onlar göstərməlidir. Dünyada bütün müstəqil proseslərin önündə həmişə varlılar, elita gedib, biz bu mənada tarixi çox təhrif etmişik. İndi də bu təhriflərin acısını yaşayırıq...

Bizim varlılar, bizim formal elita isə çox darıxdırıcı, çox bəsit insanlardır. Onlar yalnız bir halda öndə olmaq istəyirlər- sərvət paylananda...

Əslində bu insanlar mahiyyət etibarilə proletar və lümpen kəndlilərdən elə də fərqlənmirlər, çünki onların həyat devizini bir şüarla ifadə etmək olardı: talan edilmiş talan et, mənimsə...

Bu insanlarda azacıq da olsun ulvi hisslər yoxdur və ya olduqca azdır. Bunlar elə həmin proletarların və lümpen kəndlilərin törəmələridirlər...

Dekabristlər aristokratlar idi. Onlar təhkimçilik hüququnun ləğvi haqqında düşünür, ölkədə burjuva demokratiyasını bərqərar etmək istəyirdilər. Bu mənada onlar qulların azadlığı uğrunda vuruşan amerikalı aristokratlardan bir o qədər də fərqlənmirdilər...

Onlar çox məğrur insanlar idi. Üsyan gününə qədər uzun müddət çalışmışdılar. Hətta məlum olanda ki, artıq heç nə etmək mümkün deyil və məğlubiyyət qaçılmazdır, onlar öz yollarından dönmədilər...

Bunun böyük tarixi önəmi oldu. İnsanlara bir çox hallarda nümunə lazım olur. Onlar belə nümunələrdən ruhlanır, daha qətiyyətlə mübarizə aparırlar. Onların öz dəyanəti, sonradan Sibire sürgün edilmişlərin qadınlarının göstərdiyi şücaət- bu haqda tarixdə çox danışılacaqdı...

Bilirsiniz, bu, mütləqiyyətə qarşı mübarizə idi. Mütləqiyyət isə hansı formada olursa-olsun, qəbuledilməzdir...

O prosesdə bir işiq vardı. O prosesdə bir dərs vardı. O vaxt hərbiçilər cəmiyyətin elitası idilər. Sonradan onlarda bu hiss öldürüldü, bu adamları az qala robotlara çevirdilər- vətən də, torpaq da, hətta ana da abstrakt bir anlayışa çevrildi...

İndi də fədakarlıq, şücaət göstərənələr var. Amma onların içində formal elitanın nümayəndələri, təmsilçiləri, övladları yoxdur. Formal elita, bu adamlar özlərini bir müharibənin-öz cəmiyyətinə, öz millətinə qarşı müharibənin qalibi hesab edir, özlərini seçilmişlərdən sayırlar...

Bu insanların təkəbbürünün həddi-hüdudu yoxdur. Əllərində cəmləşdirdikləri sərvət onları o qədər harnlaşdırıb ki, gözələri hətta ayaqlarının altını da görmür- onlar hər şeyi tapdalamağa, hər şeyin üstündən adlamağa hazırdılar və bu "savaş"da heqiqətən də yenilmədilər...

Mən 80-90-cı illərin prosesləri haqqında çox düşünürəm. Artıq bir neçə dəfə yazmışam ki, eyni bir sosial zümrə milləti iki dəfə talan etdi- bir dəfə sosializm adı ilə, digər bir halda isə kapitalizm adı altında... Amma mahiyyət və məzmun eyni idi, bu, adi bir talançılıq idi...

İndi bunlar özlərini demokratiyanın və bazar iqtisadiyyatının sükani arxasında görürlər... Nə qədər də gülməli bir mənzərə!!! Həm gülməli, həm də ağlamlı və ən başlıcası isə, iyrenc bir mənzərə...

İnsanın bir ideyası, məsləki olmalıdır və o, bu ideyaya sadıq olmalıdır... Bu mənada elita təkəcə maddi dəyərlərin daşıyıcısı olmur, o, həm də özündə mənəvi dəyərlərin məcmusunu ehtiva edir... Mənəvi dəyərlər olanda isə bunu hətta 189 ildən sonra da xatırlayırlar...

Dünya bazarında neftin ucuzlaşması və Azərbaycanın neft gəlirlərinin azalması həm də iqtidarın maraqlarına ziddir. Dövlət büdcəsində yaranan kəsirlər, investisiya layihələrinin ləngiməsi, valyuta ehtiyatlarının azalması və sair hakimiyyətin dayaqlarını zəiflədən amillərdəndir. Bəs, iqtidarın mövqeyini zəiflədən bu proses müxalifət düşərgəsində necə qarşılanır? Müxalif partiyaların liderləri neft gəlirlərinin azalmasının ölkənin siyasi və iqtisadi həyatında doğura biləcəyi hadisələri necə proqnozlaşdırırlar?

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacıli bildirdi ki, neft gəlirlərinin azalması əksər ölkələrdə avtoritar rejimlərin zəifləməsinə səbəb ola bilər: "Təəssüf ki, təkəcə müxalifətdə yox, bütövlükdə Azərbaycan cəmiyyətində belə təsəvvürlər formalaşmış ki, neft gəlirləri demokratik cəmiyyətin qurulması yolunda əsas əngəllərdəndir. Təbii ki, neftin ucuzlaşması Azərbaycanın gəlirlərinin azalmasına səbəb olan bir hadisə kimi milli maraqlarımıza ziddir və bu kimi hadisələr ölkənin gələcəyini düşünən siyasi qüvvələri sevindirməz. Ancaq neftin ucuzlaşması bütövlükdə dünyada yeni güclərin yaranmasına səbəb ola bilər. Bu baxımdan Rusiyada mövcud olan və ekspansiv siyasət yürüdən hakimiyyətin dəyişməsi, onların imperialist siyasətinin durdurulması baxımından neftin ucuzlaşması Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun da ola bilər. Bu baxımdan neftin ucuzlaşmasının birmənalı şəkildə Azərbaycanın maraqlarına uyğun olduğunu, nə də zərbə vurduğunu demək olmaz. Neftin ucuzlaşması Rusiyada avtoritar rejimin zəifləməsinə gətirib çıxara bilər. Heç şübhəsiz ki, Rusiya kimi avtoritarizmin əsas da-

Müxalifət neftin

ucuzlaşmasından danışırdı

Demokratik düşərgə təmsilçiləri neft gəlirlərinin azalmasının ölkə həyatına müxtəlif təsirləri olacağını iddia edir

yağı olan bir dövlətin zəifləməsi digər avtoritar rejimlərin də zəifləməsinə səbəb ola bilər".

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu isə bildirdi ki, "neftin ucuzlaşması ilə hakimiyyət zəifləyəcək" yanaşmasını absurddur: "Bunun heç bir siyasi əsası yoxdur. İqtisadi çətinliklər hakimiyyəti devirmir, əksinə, repressiyaları gücləndirir. Artıq dünyanın heç bir yerində xalqın narazılığı hakimiyyətin dəyişməsinə səbəb olmur. O yalnız Afrika kimi ölkələrdə baş verə bilər. Nə qədər böhran olursa-olsun, indiki iqtidar bunun ağırlığını xalqın üzərinə salacaq. Xalqın da müqavimət qüvvəsi olmadığına görə bu heç bir nəticə verməyəcək. Yenə də sadəcə xalq iqtisadi çətinlikdə yaşayacaq. Bu proses iqtidarı deyil, xalqı və dövləti zəiflədir".

AXP sədri Pənah Hüseyn də qeyd etdi ki, neftin ucuzlaşmasının uzun müddət davam etməsi Azərbaycan üçün ciddi nəticələrə gətirib çıxara bilər: "Neftin ucuzlaşması Azərbaycan üçün yaxşı heç nə vəd etmir. Çünki ölkənin iqtisadiyyatı, siyasi, sosial və təhlükəsizlik məsələləri əsasən neft gəlirləri üzərində qurulub. Bu baxımdan neftin ucuzlaşması prosesinin uzun müddət davam etməsi Azərbaycan üçün çox ciddi nəticələrə gətirib çıxara bilər. O zaman vəziyyət ölkənin ictimai xadimlərinin, hökumətin bu problemə hansı formada həlli yolu tapmasından asılı olacaq. Ölkə əvvəl-axır neft gəlirləri olmadan yaşaya bilən, strukturlaşmış və bu cür vəziyyətlərə hazır olan bir hala gəlməlidir. Ancaq bu istiq-

mətdə ciddi problemlərin olduğu göz qabağındadır".

Pənah Hüseynin sözlərinə görə, prosesə qısamüddətli və uzunmüddətli yanaşma lazımdır: "Bunun bir nümunəsini biz Rusiyada müşahidə edirik. İlk növbədə bundan təsirlənən bank-maliyyə sektoru olur. Bu, heç kimə sIRR deyil ki, Azərbaycanın manatının məzənnəsinin saxlanması üçün milyardlar xərclənir. Doğrudur, Rusiyadan fərqli olaraq bizdə bu məsələlər şəffaf deyil. Eyni zamanda, manatın məzənnəsinin düşməsi bütövlükdə iqtisadi sektor, kiçik və orta sahibkarlığı da vura bilər, yaranmış stabil vəziyyəti dağıda bilər".

Politoloq Zəfər Quliyev isə bildirdi ki, hökumət yaxın zamanlarda ölkə iqtisadiyyatının neft gəlirlərindən asılılığını azaltması üçün addımlar atmalıdır: "Neftin qiymətinin ardıcıl düşməsi Azərbaycana da mənfi təsir göstərəcək. Ona görə ki, Azərbaycanın iqtisadiyyatı neft üzərində qurulub. Təəssüflə bildirmək lazımdır ki, ölkədə neçə illərdir qeyri-neft sektorunu gücləndirmək haqqında müzakirələr gedir. Hollandiyanın sindromundan can qurtarmaq üçün, iqtisadiyyatın neftdən asılılığını azaltmaq üçün bir çox sahələrdə hökumət sənayeni gücləndirməlidir. İndiki mərhələdə neft gəlirlərinin azalması insanların həyatına mənfi təsir edə bilər. Ancaq məsələni dramatikləşdirməyə ehtiyac yoxdur".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Türkiyənin Avropa Birliyinə üzvlüyü tezleşə bilər

Qabil Hüseynli: "Türkiyə vaxtında bu quruma üzv qəbul edilseydi, indi Rusiya ilə Qərbin narahat olduğu səviyyədə yaxınlaşmazdı..."

Rusiyada prezident Vladimir Putinin Türkiyə səfərindən sonra adı çəkilən iki ölkə arasında yaxınlaşma Qərbin narahatlığını artırır. Elə bir vəziyyət yarandı ki, Türkiyə ilə ittifaqda olmaq uğrunda Avropa Birliyi ilə Rusiya arasında mübarizə gedir. İllərdir Türkiyəni öz sıralarına qəbul etməyən Avropa Birliyindən "Türkiyə sıralarımıza qoşula bilər" tipli bəyanatlar gəlməkdədir.

Bəs, yaranmış situasiya Türkiyənin Avropa Birliyinə qəbulunu reallaşdırmağa bilirmi? Politoloq Qabil Hüseynli öncə bildirdi ki, Türkiyənin Rusiya ilə yaxınlaşma siyasəti qarşıda ölkənin daxil olduğu Qərbi alyansının maraqlarına uyğun gəlmir, ziddiyyət təşkil edir. Ona görə də Qərbi alyansı maksimum çalışır ki, Türkiyənin Rusiya ilə yaxınlaşmasının qarşısını alsın: "NATO, Avropa Birliyi, ABŞ Rusiyaya qarşı irimiqyaslı sanksiyalar tətbiq edir. Gələcəkdə bu sanksiyaların miqyası daha da artı bilər. Belə şəraitdə Türkiyə Rusiyanın sif strateji məqsəd-

Qabil Hüseynli

di. Həmin dövlətlər hətta NATO-ya qəbul edildi. Köhnə sosializm düşərgəsinə, postsovet məkanına daxil olan bir sıra dövlətlərin təmsalında bu baş verdi. Amma Avropa Birliyinə 1997-ci ildən namizəd olan Türkiyəyə təşkilat öz qapılarını bağlı saxladı. Bu, Avropa Birliyinin çox ciddi xətasıdır. İndi bu xətanı dü-

zəltmək istəyirlərsə, yaxşı haldır. Avropa Birliyinə daxil olan dövlətlərin çoxu həm insan haqlarının, demokratiyanın, həm iqtisadiyyatın səviyyəsinə görə Türkiyədən geridə qalır. Buna baxmayaraq Türkiyəni uzun müddət qapının arxasında saxlamaq heç də Avropa Birliyinə uğur gətirməyən davranışdır. Türkiyə vaxtında Avropa Birliyinə üzv qəbul edilseydi, bəlkə də bu gün Rusiya ilə Qərbin narahat olduğu səviyyədə yaxınlaşmazdı".

Politoloq vurğuladı ki, Türkiyənin Avropa Birliyinə qəbul edilməsindən uzanan Avropa Birliyi, Qərbdır: "Onsuz da türklər çox asanlıqla Avropa Birliyinin Almaniyası, Hollandiyası, Fransası kimi dövlətlərində yerləşə, lazım olan imtiyazlardan yararlanırlar. Belə olan şəraitdə Türkiyənin qapı arxasında saxlanması heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Avropa Birliyi, nəhayət, bunu dərk etməyə başlayırsa, müsbət qiymətləndirmək olar. Avropa Birliyinin rəsmiləri, hiss olunur ki, hərəkətə keçirlər və Türkiyəni öz sıralarına almaq barədə ehtiyatlıdır. Amma Türkiyə prezidenti də yaxşı olar ki, indiki durumda Avropa Birliyinin, ABŞ-in haqqında fikirlərində ehtiyatlı olsun. Yaranmış əlverişli vəziyyətdən bu qüvvələrə qarşı kəskin mövqə sərğiləmək üçün yox, Türkiyənin Avropa Birliyinə üzv olması üçün istifadə etmək lazımdır".

□ Etibar SEYİDAĞA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

2015-ci ildə qondarma "erməni soyqırımı"nın 100-cü ildönümü ilə əlaqədar Ankaranın erməniləri neytrallaşdırmaq üçün müxtəlif maneərlər etməsi Azərbaycanda da həssaslıqla qarşılır. Ancaq görünən budur ki, ermənilər Türkiyə hökumətinin addımları ilə qane olmaq niyyətində deyillər. Elə bu günlərdə Ankaraya qarşı İrəvandan növbəti sət ittihamların səsləndirilməsi buna sübutdur.

Türkiyə baş nazirinin baş məsləhətçisi erməni Etyen Mahçupyan isə Ermənistanla sərhədlərin açılmasının şərtlərini açıqlayıb. E. Mahçupyan bildirib ki, Türkiyə və Ermənistan arasında sərhədlərin açılmasına dair razılaşma ancaq tam tənzimlənmə əsasında əldə oluna bilər: "Burada söhbət həm Türkiyə-Ermənistan, həm də Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərindən gedir".

Bu arada Ermənistan rəhbərliyinin ortaya qoyduğu destruktiv mövqə düşmən ölkənin konstruktiv danışıqlara meyilli olmadığını bir daha isbatlayır. Qeyd edək ki, xarici işlər nazirlərinin Bazeldə bir araya gələcəyi gözlənilsə də, bu, baş vermədi. Ekspertlər tədbirlər çərçivəsində nazirlərin ikitərəfli görüşünün alınmamasını danışıqların növbəti dəfə dalana dirənməsinin əlaməti kimi izah edirlər. Bunun ardınca İrəvandan beynəlxalq ictimaiyyətin əldadılmasına hesablanmış mövqelərin səslənməsi cavabsız qalmayıb.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) Ermənistan xarici işlər naziri Edvard Nalbandyanın latviyalı həmkarı Edqar Rinkeviç ilə keçirdiyi mətbuat konfransında səsləndirdiyi fikirlərə münasibət bildirib. Nazirliyin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, erməni nazirin bu kimi mahiyyətsiz açıqlamaları Ermənistanın münaqişənin həlli üzrə aparılan danışıqların mahiyyətini təhrif etdiyini və yalnız danışıqların imitasiyası ilə məşğul olduğunu bir daha ifşa edir: "Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş

Azərbaycan ərazilərindən qoşunlarının çıxarılması və ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələri tərəfindən də edilən çağırışlara baxmayaraq, Böyük Sülh Sazişi üzərində işə başlanılması üçün heç bir addım atılmır... Münaqişənin fundamental əsasını Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü və Azərbaycan ərazilərinin işğalı təşkil edir. Münaqişənin sülh yolu həlli üçün də ilk növbədə Ermənistan qoşunları işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən çıxarılmalıdır".

Ermənistan Böyük Sülh Sazişinə qarşı

Rəsmi Bakı İrəvanın destruktiv mövqeyinin qarşılığında əsas şərtini xatırlatdı; **Rasim Musabəyov**: "Ermənistan öncə torpaqların könüllü şəkildə verilməsi barədə Azərbaycanın razılığını almaq istəyir"

Qeyd edək ki, həmsədr ölkələr, xüsusilə də ABŞ və Fransa Böyük sülh sazişinin imzalanmasında maraqlıdır. Rusiya-Ukrayna münasibətlərindəki gərginliyin fonunda Qərb heç olmasa Azərbaycan-Ermənistan cəbhəsində uzunömürlü sülhə nail olmaq istəyir. Üstəlik, Ermənistanın Rusiyanın təhriki ilə vaxtaşırı Azərbaycanın enerji daşıyıcılarına təhdidlər yağdırması Azərbaycanda maraqları olan paytaxtları narahat etdiyi üçün gərginliyi səngitməyə çalışırlar. Elə buna görə də oktyabrın 27-də Fransua Olland Parisdə azərbaycanlı və erməni həmkarları ilə birgə görüşü zamanı irəliləyişə nail olmaq üçün böyük sülh sazişinin tərtib edilməsinin başlanmasını təklif etmişdi. Ancaq bundan sonra Ermənistan cəbhədə növbəti gərginliklərin əsasını qoydu və məlum helikopter olayı baş verdi. Bundan öncə BMT Baş Assambleyası çərçivəsində İlham Əliyevlə Serj Sərkisyanın görüşündə heç bir irəliləyiş əldə olunmaması və erməni prezidentin növbəti görüş üçün 2015-ci ilin payızını

Sülh Sazişi layihəsini qoysunlar. Layihədə isə ermənilərin iddiasının əks olunması mümkün deyil. Beləliklə, ermənilər bu gün bütün dünyaya və Azərbaycana qarşısındırlar".

R.Musabəyov rəsmi İrəvanın haray-həşir salmasını da səbəbsiz saymır: "Nalbandyanın dediyi odur ki, Azərbaycandan torpaqların könüllü şəkildə verilməsi barədə razılıq alınmadan ortaya Böyük Sülh Sazişi layihəsinin qoyulmasını istəmərlər. Məsələnin mahiyyəti bundan ibarətdir".

Növbəti erməni nankorluğu

Gevorkyan ailəsi 5 il Bakıda bəslənəndən sonra Azərbaycana necə asi oldu...

Azərbaycanda saxlanılan erməni ailəsinin Ermənistana təhvil verildiyi barədə ötən sayımızda ətraflı xəbər dərc olunmuşdu. Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasından Azərbaycan Respublikası beynəlxalq humanitar hüquq normalarına və 1949-cu il 12 avqust tarixli Cenevrə Konvensiyalarına hörmətlə yanaşaraq, 2010-cu il yanvarın 10-da üçüncü dövlət ərazisində yaşamaq niyyəti ilə respublikamıza qanunsuz keçmiş və o zamanın ölkəmizdə saxlanılan Ermənistan Respublikasının vətəndaşları, 1958-ci il təvəllüdlü Gevorkyan Ekişə Petrosoviç və onun ailə üzvlərini (arvadı və 3 uşağı-red.) aid olduqları ölkəyə könüllü qayıtmaq barədə müraciətləri əsasında 2014-cü il dekabrın 12-də Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Qazax rayonu, Bala Cəfərli kəndi istiqamətində qarşı tərəfə qaytarıb.

Y.Gevorkyan və həyat yoldaşı R.Mardanyan ailəsi ilə birlikdə Azərbaycana keçdikləri gün - 2010-cu il yanvarın 10-da Ermənistana qayıtmaqdan imtina etmiş, üçüncü ölkəyə göndərilmələri barədə Azərbaycan hökumətinə yazılı müraciət ünvanlamışdı. Ancaq maraqlısı budur ki, Gevorkyanların Azərbaycanı saxlandığıları müddət ərzində Ermənistan Respublikası öz vətəndaşları

nın geri qaytarılması üçün bir dəfə də olsun beynəlxalq təşkilatlar qarşısında məsələ qaldırmayıb, hətta azyaşlı uşaqların da taleyi ilə maraqlanmayıb. Hətta cinayətdə suçlanan ailə başçısının geri qaytarılması istiqamətində də təşəbbüslər olmayıb. Ailənin təhvil verilməsi prosesi isə Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası və Müdafiə Nazirliyi

tərəfindən Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin vasitəçiliyi ilə həyata keçirilib və insidentə başa çatıb.

Lakin erməni nankorluğu yenə də özünü göstərmiş. Belə ki, erməni ailəsi ölkəsinə təhvil verildəndən dərhal sonra çörəyi dizinin üstündə olan Y.Gevorkyan bülbul kimi ötərək Azərbaycan əleyhinə ittihamlar səsləndirməyə başlayıb. Nankor erməni heç olmasa Ermənistanda ac-yalavac qaldığı üçün Azərbaycana pənah gətirən arvad-uşağının 5 il ərzində bəslənməsini belə qiymətləndirməyərək ölkəmizi şantaj et-

məyə çalışıb. Gevorkyan ailəsi Ermənistan mətbuatına açıqlamalar verərək Azərbaycanda onlara qarşı kobud rəftar edildiyini iddia ediblər. Guya onlar Azərbaycanda olarkən döyüblər və hətta çərəyana veriliblər. Erməni ailəsi hətta xəstəliyə yoluxduğunu iddia etsə də, sonradan onların bu yalanını elə ermənilər ifşa edib. Məlumatla görə, Azərbaycanlı Ermənistanı qaytarılan Gevorkyan ailəsinin üzvlərində xəstəlik aşkar edilməyib. (ANS) Bu barədə Ermənistandakı xəstəxanalardan birinin reanimasiya şöbəsini müdiri Qağık Manukyan deyib. O bildirib ki, ailənin bütün üzvləri müayinədən keçiblər və onlarda heç bir xəstəlik, viruslar aşkar edilməyib. Qağık Manukyanın sözlərinə görə, tezliklə ailə evə yola salınacaqdı.

Prosedura uyğun olaraq onların müraciəti BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının (BMT QAK) Azərbaycandakı nümayəndəliyinə göndərilib və bu qurum tərəfindən ailəyə qaçqın statusu verilərək göndərilmələri üçün ölkənin müəyyənləşdirməsi işinə başlanmışdı. Lakin 5 ilə yaxın müddət keçməsinə baxmayaraq, erməni ailəsi

İŞİD-in hələ də duruş gətirməsinin üç mühüm səbəbi

Son aylarda aldığı davamlı zərbələrə rəğmən, qruplaşmanın güclü olmasının arxasında bir sıra ilginç məqamlar dayanır...

Son 3 ayda davamlı olaraq havadan və qurudan hücumlara məruz qalmasına baxmayaraq İŞİD İraqda irəliləməkdə davam edir. İki gün əvvəl ölkənin ən böyük əyalətlərindən biri olan Ənbarda qruplaşma əl-Vəfa şəhərini ələ keçirib. O da məlum olub ki, hazırda Ənbər əyaləti ərazisinin 80 faizi İŞİD-in nəzarəti altındadır.

Qeyd edək ki, hazırda İŞİD-ə qarşı İraqda həm sünni, həm də şiə qəbilələri könüllü özünümüdafiə qrupları yaradır. Hökumət müəyyən qədər ehtiyat etsə də, din alimlərinin də müraciətindən sonra tayfaların silahlandırılmasına icazə verib. Çünki hazırda İraq ərazisinin böyük bir qismi terror təşkilatlarının nəzarəti altındadır və təhlükə gətdikcə daha böyüyür.

Bu arada məlum olub ki, İraq ordusu ölkənin ikinci böyük şəhəri olan Mosulu azad etmək üçün əməliyyat hazırlayır. Bu barədə "əl-Cəzirə" telekanalına müsahibəsi zamanı İraqın maliyyə naziri Xoşyar Zəbari məlumat verib. X.Zəbari bildirib ki, iyun ayında ordu qüvvələrinin pərakəndəliyi və Mosul valisinin xəyanəti nəticəsində İŞİD-in nəzarətinə keçmiş şəhəri geri almaq üçün İraq ordusu və koalisiya qüvvələri arasında koordinasiyalı bir əməliyyat keçirilməlidir. İraq ordusunun artıq əməliyyat hazırlıqlarına başladığını qeyd edən nazir İŞİD-ə qarşı müharibənin 30 il davam edə biləcəyi ilə bağlı fikirlərə də etiraz edib. Zəbari bildirib ki, İŞİD-ə qarşı savaş "o qədər də uzun sürməyəcək".

"əl-Cəzirə" xəbər verir ki, İŞİD-ə qarşı geniş bir əməliyyatın başlayacağı ilə bağlı bir qədər əvvəl İraq rəsmiləri ilə yanaşı ABŞ müdafiə naziri Çak Hagel də açıqlama verib. Bağdada gələn Hagel ölkə rəhbərliyi, o cümlədən baş nazir Heydər əl-İbadi və müdafiə naziri Xalid Ubeydi ilə görüşü zamanı bu mövzu müzakirə olunub.

İraqın maliyyə naziri bildirib ki, İŞİD-ə qarşı mübarizədə yetərli qədər olmasa da, müəyyən qədər maliyyə imkanları var. Zəbari onu da bildirib ki, 2015-ci il dövlət büdcəsində terrorla mübarizə çərçivəsində hərbi xərclər büdcənin 22 faizini təşkil edəcək.

Yeri gəlmişkən, ABŞ hökuməti də gələnlə dövlət büdcəsində İŞİD-ə və ümumiyyətlə, dünyada terrorizmə qarşı mübarizəyə 64 milyard dollar vəsait ayırıb. Artıq prezident Barak Obama yeni büdcəni təsdiqləyib. Bu faktın özü onu göstərir ki, gələnlə dünyada terrorizmə qarşı böyük müharibə davam edəcək. Mütəxəssislər isə bu rəqəmin daha da artacağını qeyd edirlər.

Son hücum əməliyyatları da göstərir ki, İraqda İŞİD-ə qarşı davam edən döyüşlərə və verdiyi çoxsaylı itkilərə, həmçinin dünyada ona qarşı səfərbərlik elan olunmasına baxmayaraq, qruplaşma hələ də çox güclüdür və savaşmaqda davam edir.

Müşahidəçilər isə bunu bir neçə səbəblə izah edir. Birincisi, İraq mərkəzi hökuməti içdən xeyli korrupsiyalaşmış və möhkəm olmadığı üçün İŞİD-ə qarşı effektiv mübarizə apara bilmir. Yeni hökumət qurulduqdan sonra ordu komandanlığının bütövlükdə istefaya göndərilməsi, 50 min hərbcinin yalnız siyahıda mövcud olması kimi üzə çıxan faktlar, eləcə də bir sıra əyalət rəhbərlərinin satılması faktları mübarizənin effektivini azaldır.

İkinci mühüm amil, bir sıra region ölkələrinin İŞİD-in mövcudluğunda, bu qruplaşmanın bölgədə siyasi situasiyanın mərkəzi hadisəsinə çevrilməsində maraqlı olmasıdır. İŞİD-in güclü olduğu bölgələr İraq və Suriyadır. Hər iki ölkənin zəifləyərək sıradan çıxması bir sıra qüvvələrin marağındadır. Bu səbəbdən də bir sıra böyük dövlətlər İŞİD-in tamamilə məhv olması deyil, yalnız nəzarət altına alınmasında maraqlıdırlar. Bu isə "cihad" ideologiyasına köklənmiş qruplaşmanın davam gətirməsi və hətta böyüməsini şərtləndirən əsas amildir.

Daha bir mühüm məqam Səddam Hüseyn ordusunun qalıqlarının cəlb olunması, eləcə də ələ keçirdiyi neft yataqları vasitəsilə böyük məbləğdə pullara sahib olan qruplaşmanın maddi-texniki, o cümlədən hərbi gücünü qorumağa qadir olmasıdır. Bu səbəbdən yaxın dövrdə bölgədəki maraqlı dövlətlərin siyasi kurslarında ciddi dəyişiklik olmayacağı təqdirdə bu qruplaşma hələ bir müddət öz varlığını davam etdirə biləcək.

□ KƏNAN

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Əlisultan Osmanovun sədrliyi ilə bu il iyulun 12-də Biləcəri qəsəbəsində baş verən qanlı olay araşdırılır. Hadisə baş verən gün peşəkar boksçu, 1978-ci il təvəllüdü Samur Həsənov 1981-ci il təvəllüdü Fərid və onun qardaşı 1977-ci il təvəllüdü Şəhriyar Həsənovlara şəxsi münasibətlər zəminində bıçaq xəsarəti yetirib.

Aldığı xəsarətlərdən F.Həsənov dünyasını dəyişib, qardaşı isə həkimlərin səyi nəticəsində sağ qalıb. Qanlı cinayətin ilk gündən araşdırılması Həsənov qardaşlarının yaxınlarını qane etməyib. Onlar təqsirləndirilən şəxs qismində S.Həsənovdan savayı daha 8 nəfərin istintaqa cəlb edilməli olduğunu bildirirlər: "Onları vuranlar 9 nəfər olub. Samur Həsənov cinayəti törədən 9 nəfərdən biridir. O, cinayəti onunla bərabər törədənleri istintaqdan yayındırmaq üçün susur. Cinayəti öz üstünə götürür. Onun dostları Fəridin və Şəhriyarın qollarını tutublar və bıçaqla vurublar. Bunu tək Samur eləməyib. Onlara vurulan bıçaqların fərqli olması da bədənindəki yaralardan açıq-aydın bilirdi. Orada azı iki bıçaq olub. Bunu ekspertiza da təyin etmişdi. Bu hadisə Biləcəri parkında yerləşən kameranın altında baş ver-

Qətl törədən peşəkar boksçunu suç ortaqlarını gizlətməkdə suçladılar

"Samur Həsənov cinayəti törədən 9 nəfərdən biridir"

rib. Orada işıqlar gur yanır. Yeni hadisə gecə baş verməsinə baxmayaraq orada kimlər iştirak edib, kim-kimi vurub kameraya düşüb. Sadəcə, bu cinayətin üstünü açmaq istəmədilər. Şəhriyara bıçaq vuranlar Eldar, Mehdi və Zamiq hazırda işdə şahid qismində keçirlər. Fəridi də bunlar şah damarından vurublar. Şəhriyara da həmin uzun bıçaqla boğazının altından vurublar. Bıçaq dişlərini

sındıraraq ağızından çıxıb. Amni ekspertiza bunu yazmayıb. Bu gün də Şəhriyarın yan dişləri yoxdur. Bunu ekspert də göstərib, amma ekspert yazmayıb. Xəsarətləri gizlədirlər. Bu qədər haqsızlıq olar?"

Həsənovların yaxınları deyir ki, iş ört-basdır olunur: "Səmurdan, sadəcə, bir ifadə alıb işə tikiblər ki, guya cinayəti o, tək törədib. Bununla cinayətin qrup şəkilində törədilməsini giz-

lədiblər. Məqsədləri də budur ki, sonradan Samuru açıq buraxdırsınlar. Şəhriyar vuranlar işdə şahid kimi keçirlər".

İttihama görə, Samur Həsənov 2014-cü il, iyul ayının 12-də gecə saatlarında Şəhriyar Həsənovla əvvəllər aralarında yaranmış ədavəti aydınlaşdırmaq üçün onu görüşə çağırıb. Biləcəri qəsəbəsindəki "Meydan" yaxınlığında görüşdükləri zaman Şəhriyar Həsənov Samura pnevmatik silahdan 5 dəfə atəş açıb. Şəhriyarın qardaşı Fərid Həsənov isə Samuru vurmaq istədikdə sonuncu ov bıçağı ilə Fəridin boynuna nahiyəsinə xəsarət yetirib. Daha sonra isə Şəhriyarı bıçaqla vurub. Hadisə yerində olan şəxslərdən biri onları aralayıb. Fərid aldığı xəsarətdən dünyasını dəyişib, Şəhriyar isə həkimlərin səyi nəticəsində sağ qalıb.

Məhkəmə prosesi dekabrın 24-də davam etdiriləcək.

□ E.HÜSEYNOV

Azərbaycan dilinə üstüdan aşağı baxanlar..

Kafe və restoranların adı əcnəbi dildə yazılır, kinoteatrlarda filmlər tərcümə edilmir, iaşə obyektlərində xidmətçilər rusca danışır...

Ölkənin şəhər və rayonlarında, xüsusilə də Bakıda Azərbaycan dilinə hörmətsizlik baş alıb gedir. Dükanların, otellərin, restoranların, kafelərin, çayxanaların əksəriyyətinin adı xarici, əsasən ingilis dilində yazılır. Bu hala mərkəzdə daha çox rast gəlinir. Hətta paytaxtın mərkəzində olarkən özümüzi Azərbaycanca deyil, hansısa bir xarici ölkədə təsvür edirik. Dilimizi bəyənməzlik haradan qaynaqlanır?

Nizami küçəsində ("Torqovı") bir sıra obyektlərin adlarının tərcüməsi mümkün deyil. Hətta kafe, restoran və sözlərini "reustorant", "cafe" yazırlar. "Pizza Inn", "Amazon Cafe", "Balizza cafe", "Bookcafe", "Ali

nür. Ancaq bu cür obyektlərdə göstərilən xidmətin səviyyəsi də heç də qənaətbəxş deyil.

Hətta mağazalarda, restoranlarda xidmətçilər də öz dilimizdə danışmırlar. "Torqovı"da baş çəkdiyimiz geyim mağazasının satıcısından niyə Azərbaycan dilində danışmadığını soruşduqda o, bunu mağazaya gələn müştərilərin əksəriyyətinin rus dilli olması ilə izah etdi: "Alıcıların 80 faizi rus dilində da-

nışır. Mənim rus dili səviyyəm bir az aşağı idi deyə müdir məni satıcı kimi işə götürmək istəmədi. Deyirdi ki, rus dilini bilmirsən, müştəri ilə necə danışacaqsan?"

Bundan başqa şəhərin müxtəlif küçələrində divarlara yapışdırılan elanlarda qrammatik qaydalar da kobud şəkildə pozulur. Bu lövhəciklərdə rus, türk, ingilis sözlərinin yerli-yersiz istifadə edirlər. Metronun "Qara Qarayev" stansiyası yaxınlığında "Ofisi-antka tələb olunur", "Nisiyə mal verilmir" kimi elanları da müşahidə etdik.

Paytaxtda fəaliyyət göstərən kinoteatrlarda da eyni vəziyyət idi. Bunu "Park Bulvar" ticarət və əyləncə mərkəzinə yerləşən "Park Cinema"da da müşahidə etdik. Burada bilet satanın da alanın da azərbaycanlı olmasına və dilimizi bilməsinə baxmayaraq, hər ikisi rus dilində danışdı. Filmlərin nümayişinə gəlincə isə onların əksəriyyəti rus dilindədir.

Xatırladaq ki, Azərbaycanda kinoteatrlarda nümayiş olunan bütün filmlərin dövlət dilinə çevrilməsi haqqında qərar verilib. 5 iyul 2011-ci ildən etibarən kinoteatrlarda nümayiş olunan bütün filmlər Azərbaycan dilinə dublyaj olunmuş versiyada verilməli idi. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin qərarına əsasən, kinoteatrlar filmi Azərbaycan dilində istənilən formada nümayiş etdirə bilirlər.

Qeyd edək ki, Türkiyədə subtitrlə tərcüməyə daha çox üstünlük verilir. Yeni, orijinal filmin aşağısında türkçə yazılı tərcümə gedir. Rusiyada isə sinxron tərcüməyə üstünlük verilir. Azərbaycanda isə bu sahədəki qanunlara əməl olunmur, dilimizə hörmətlə yanaşılır. Nəticədə, dili bilən də, bilməyən də filmlərə əcnəbi dildə baxmağa məcbur olurlar.

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

Bazarlardan evlərimizə daşınan təhlükə...

Ölkədə "Brend" adı altında, lakin "su qiymətinə" satılan zəhərli malların mənşəyi və ünvanları barədə nə bilirik? **Eyyub Hüseynov:** "Sağlamlığınız öz əlinizdədir, belə məhsulları boykot edin..."

Artıq Yeni il ərəfəsindəyik. Paytaxtın bütün dükən və bazarlarında Çin istehsalı olan oyuncaqlar göz oxşayır. Dəfələrlə mətbuatda bu cür oyuncaqların uşaq sağlamlığı üçün zərərli və təhlükəli olması barədə məlumat verilərsə də, aidiyyəti orqanlar nədənsə bunu nəzarətdə saxlamaq istəmir. Halbuki, Nazirlər Kabinetinin 1 iyul 1993-cü il tarixli, 343 sayılı qərarına əsasən uşaq oyuncaqları sertifikatı keçməsi vacib olan məhsullar siyahısına daxil edilib. Lakin nadir hallarda uşaq oyuncaqları olan dükənlərdə sertifikat olur.

Dermatoloqlar da bu məhsulları uşaqların həyatı üçün təhlükə sayırlar. Çin istehsalı olan oyuncaqların demək olar, əksəriyyətinin, istehsalında müxtəlif sənaye tullantılarından istifadə edildiyindən uşaq orqanizmində güclü fəsadlara yol açır. Aşkar edilib ki, bu cür oyuncaqların rənglənməsi də məsuliyyətsiz şəkildə aparılaraq qurğuşundan istifadə edilir. Bu isə uşaqlarda dəri xəstəliyi yaradır. Qurğuşun eyni zamanda mədə-bağırsaq və sinir sistemine böyük zərər verir.

Artıq nüfuzlu, böyük dövlətlər bu məhsullarla ciddi mübarizəyə başlayıb. Məsələn, ABŞ Çin istehsalı 13 min keyfiyyətsiz oyuncaqları müxtəlif ştatlarının bazarından çıxarıb. Qonşu Türkiyədə də aidiyyəti qurumlar belə məhsulları araşdırarkən dəhşətli faktlarla qarşılaşıb. Bundan sonra Türkiyə keyfiyyətsiz və zərərli Çin məhsullarını boykot etməyə başlayıb.

Bəs Azərbaycanda vəziyyət nə yerdədir? Sualımızı cavablandıraraq Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov bildirdi ki, ölkəmizdə buna nəzarət demək olar ki, yox dərəcəsinə düşüb. "Dövlətin bu barədə hansısa ciddi addım atacağına inanmıram. Keçirilən reydlərin də heç bir nəticəsi yoxdur. Keyfiyyətsiz məhsulların bazara

daxil olmasının qarşısını almaq iqtisadi inkişaf və Sənaye Nazirliyinin öhdəsinə düşür".

Hamımıza məlumdur ki, keyfiyyətsiz məhsullar təkcə oyuncaqlarla bitmir, bura hər yaş üçün geyimlər, elektrik avadanlıqları, parfümeriya, dərman preparatları da daxildir. Alıcılar bu məhsulların keyfiyyəti və zərəri barədə məlumatlandırılarsa da, sonradan yəni bu məhsullara üstünlük verilir. Ekspertlər bildirirlər ki, ölkənin istehlak bazarının 40%-ni oyuncaqlar, 30%-ni parfümeriya, 6%-ə yaxını isə elektrik avadanlıqları tutur.

"8-ci km bazarı"nda alıcılarla söhbətdən məlum olub ki, hər kəs aldığı məhsuldan xəbərdar olsa da ucuz olduğu üçün Çin məhsullarına üstünlük verir. Uşağına oyuncaq alan ananın dediklərindən: "Başqa yerdən almağa maddi imkanımız yoxdur. Uşaq isə oyuncaq, təzə paltar istəyir və biz də alırıq. Əgər keyfiyyətli mal alsaq, çörək maaşımızın yarısından çoxunu ancaq bunlara xərcləyək".

Bazarı bütövlükdə gəzədik, məlum oldu ki, satılan malların demək olar ki, əksəriyyəti adı çəkilən mallardır. "Türk malları" adı altında fəaliyyət göstərən dükənlərə də yaxınlaşdıq. "Mallar Türkiyədən gətirilir?" sualımıza bir satıcı təbəccübləndirib cavabı səmimi oldu: "Qızım,

burda türk malı nə gəzir? Hamısı Çin məhsullarıdır. Türkiyədən gələn mallar baha olur, onları yalnız paytaxtın mərkəzi dükənlərində, məsələn, Fəvvarələr meydanında yerləşən dükənlərdən ala bilərsiniz. Türk malları adı altında bunları satsaq da "təmiz" mal deyil. Yalnız bəzi materiallar ordan gətirilir və ölkədə istehsal olunaraq satışa verilir. Biz də çörək pulumuzu qazanırıq".

Qeyd edək ki, xüsusilə ayaqqabılara nəzər yetirəndə gördük ki, çoxunda heç istehsal yeri də qeyd edilməyib. Bütün bu mallar bazara hardan çıxarılır, bu da naməlumdur. Satıcılar istehsal yerini məlum olmayan məhsulların ölkə istehsalı olduğunu dedilər. Məhsullar o qədər çox idi ki, qarmaqarıq toplu

şəkildə satılırdı. Ayaqqabılarda şok qiymətlər də var idi, qiymətlər hətta 3 manatdan başlayırdı. Bu qiymətə malik məhsulların hansı keyfiyyətdən danışmaq olar...

O da üzə çıxdı ki, fırıldaqçı satıcılar əllərində qalan məhsulları alıcılara "sırımaq" üçün onların üzərinə saxta brend malların etiketini vuraraq xaricdən gətirilən məhsul adı altında satırlar. Hətta alıcıları buna inandırmaq üçün mallara baha qiymət qoyub, dəridən-qabıqdan çıxaraq onun keyfiyyətinə inandıra bilərlər. Brend mal adı altında məhsulların satışı artırıq adı hal alıb. Brend malların şirkətləri Çin "işbazları"nın əlindən zara gəliblər. Yeni bir brend məhsul bazara çıxan kimi Çin istehsal-

çıları həmin malın saxtasını "icad" edirlər. Artıq bu barədə mahirleşiblər də.

Türkiyə mətbuatında bu məsələ ilə bağlı qalmaqallı yazılar getmişdi. Məlumatla görə Türkiyənin "Taç", "Hobby Home Collection" brendlərinin sahibləri Azərbaycanda bu ad altında satılan bütün malların saxta olduğunu bildirdilər. Onların ittihamlarına görə, Azərbaycanda adı çəkilən şirkətlərin rəhbərləri icazəsiz fəaliyyət göstərir. Məlumatda həmçinin, bildirildi ki, Bakıda "Zorlu" tekstil firmasının "Taç və Grea Soft", "Altınbaşak Softy", "Makroteks" in Firuzə adlı markaları ilə Azərbaycanda keyfiyyətsiz mal istehsal edilərək bazara satılır.

Bu günlərdə isə Türkiyə mətbuatında adı çəkilən məhsullar barədə daha bir qalmaqal şahidi olduq. Qeyd edilirdi ki, "Debeq enternasyonal Ayaqqabılıq İth. İhr. San. Və Tic. Ltd" şirkəti Çində istehsal edilən və tərkibinə təhlükəli kimyəvi maddələr qatılan ayaqqabılar "Arow", "Arow Men" və "Arow Kids" markalı 19 min 920 cüt, 9 model ayaqqabının təhlükəli olduğunu bildiyi halda satışa çıxarıb. Türk mütəxəssisləri həmin ayaqqabıların istehsalında tullantı materiallardan istifadə edildiyini və nəticədə insan or-

ganizmini zəhərlədiyini aşkarlamışdılar. Türkiyə mətbuatı ölkəsinin alıcılarına səslənərək, bu malların boykot edilməsi çağırışını etmişdi.

Təbii ki, bu məhsullardan Azərbaycanda da var. Qonşu dövlətin həyəcanı nədənsə bizə sirayət edə bilmədi. Bazarlarda satılan bütün malların saxta olduğunu bildirdilər. Onların ittihamlarına görə, Azərbaycanda adı çəkilən şirkətlərin rəhbərləri icazəsiz fəaliyyət göstərir. Məlumatda həmçinin, bildirildi ki, Bakıda "Zorlu" tekstil firmasının "Taç və Grea Soft", "Altınbaşak Softy", "Makroteks" in Firuzə adlı markaları ilə Azərbaycanda keyfiyyətsiz mal istehsal edilərək bazara satılır.

Ekspertlər bildirirlər ki, bu məhsulların kütləvi şəkildə boykotu mümkün deyil, çünki keyfiyyətsiz Çin istehsalı məhsullar ölkə bazarını demək olar ki, tamamilə öz çənginə alıb. Belə bir addım böhrana da səbəb ola bilər. Bu həm də iki dövlət arasında münasibətlərin gərginləşməsinə səbəb olur. Hesablaşdırmaq ki, istənilən fiziki şəxs bu malları Çindən gətirə və onu insanların cibinə uyğun satışını edə bilər, bunun qarşısını almaq qeyri-mümkündür.

Mövzunu Eyyub Hüseynovun tövsiyəsi ilə bitiririk: "Sağlamlığınız sizin öz əlinizdədir. Belə məhsulları boykot edin, yalnız bu yolla mübarizə aparmaq olar. Aldığınız malın keyfiyyətinə, harda istehsal edilməsinə diqqət yetirin. Hər kəs öz istehlakçı hüququnu qoruyub saxlaya bilər".

□ Xəlida Gərayeva

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət!

İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırncı şansı!!!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meylin və erektsiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gəcəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə dəyişikliyin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün dəyişməsi birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə gətməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saqların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra

Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com "doktor Vaiz Səmədov".

Əyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dilləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sizləri azablamakla deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışaraq sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və güvənə danışmaq
- ✓ Real ingiliscə söhbətlər

BONUIS english **EXPLOSION**

dərsləri kursumuz təcrübədən istifadə etməklə HƏDİYYƏT olmur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç 2, ev 2.
 (012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
 (Çəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks halqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Bu tip xəbər də ha çox saytların "maraqlı" bölməsində yer alır. "Qadın əsgərlərin fərqli fotoları", "Dünyanın ən gözəl ordusu" adı altında, say-sız-hesabsız fotoların müşayiəti ilə oxucuları cəlb etməyə çalışır həmkarlarımız. Sanki dünyanın 8-ci möcüzəsi, misli görünməmiş bir hadisə kimi təqdim edirlər insanlara...

"Çagırsa eller, gedərəm davaya..."

Dünya ordularındakı qadın əsgərlər - üstünlükləri, problemləri və qalmaqalları...

"Yeni Müsavat" isə dünya orduları arasında qısa bir gəzirmə edib, qadın əsgərlərlə bağlı dosye hazırladı. Ortaya diqqət çəkən xeyli detal çıxdı.

Dünyada qadın əsgərlər əsasən arxa cəbhədə olur

Statistika göstərir ki, İngiltərə ordusunun 9 faizi, Nepal ordusunun isə 40 faizi qadın döyüşçüdür. Dünya ölkələri arasında yalnız İsraildə qadınlar üçün hərbi xidmət məcburidir. Bu ölkədə qadınlar 20 yaşda əsgər aparılır. Kişilərin 3 il hərbi xidmət etdiyi bu ölkədə qadınlar məcburi 2 il hərbi xidmətdə olur. Müsəlman ölkələri arasında isə ən çox qadın İran ordusundadır. Ukrayna ordusu da qadın əsgərlərin sayına görə dünyada qabaqcıl yerlərdən birini tutur. Bu ölkənin ordusunda 50 min qadın əsgər var.

Dünya ordularında qadınların böyük qismi əsasən, arxa cəbhə təminatı və qəragah işlərində çalışırlar. Yalnız İsrail, ABŞ, Rusiya, Çin, Şimali Koreya və Böyük Britaniya ordusunda qadınlar bilavasitə döyüş tapşırıqlarında iştirak edə bilərlər.

Sovetlər dönəmində Böyük Vətən müharibəsi zamanı qadın əsgərlərin sayı isə 800 mini keçirdi. Bu qadın əsgərlərin 70 faizi döyüş bölgəsində, səngərdə düşmənlə üzbəüz olub. Əvvəlki illərlə müqayisədə əhali artımında bir durğunluq yaranan Türkiyədə isə gələcəkdə orduda qadınlara da ehtiyac duyulacağı gözlənilir. ABŞ prezidenti bu yaxınlarda çıxışlarının birində bu məsələyə münasibət bildirdi və qadınlar ön cəbhədə xidmət etməsinin mümkünlüyünü vurğuladı.

Norveç ordusunda qadın-kişi bərabərliyi...

Keçək ayrı-ayrı ölkələrin ordusuna. Norveç ordusunda desant olmaq istəyən qadınlar birgə yataqxanalarda qalmağa başlayıb. Norveç ordusunun 19%-ni əhatə edən qadın əsgərlər, hazırda desant təhsili alaraq xarici ölkələrdəki müharibə bölgələrinə göndərilir. Ötən ilin fevral və mart aylarında elan verilib və 173 qadın müraciət edib. Bu qadınlar kişi hərbiçilərlə eyni şərtlərdə təlim keçərək 2015-ci ildə vəzifəyə başlayacaq. Bununla da hərbi qadınlar xüsusi məntəqələrdə iştirak etmək hüququ qazanacaqlar.

Norveç ordusunda qadın hərbiçilərin kişilərlə bərabər

hüquqlara malik olmaları məsələsi uzun müddət müzakirə edilib. 2013-cü ilin aprel ayında iqtidardakı Sosial Demokrat Fəhlə Partiyası, Sosialist Sol Partiya və Sol Liberal Partiyasının müsbət səsleri qadınlara desant olmaq üçün yol açdı. Praktikaya görə, desant olmaq istəyən qadınlar kişilərlə eyni şərtlərdə təhsil alaraq təlim keçməlidir. Eyni yataqxanalarda qalan hərbiçilər həttə eyni vannalardan istifadə etməlidir.

Ümumən isə dünyanın ən gözəl və ən ilginç ordusu Norveçə məxsusdur. Bu ölkənin ordusunda kişi və qadın əsgərlər eyni otaqda yatır. Hər otaqda 4 kişi və 2 qadın əsgər qalır. Orduya qoşulan qadınlar kişi əsgərlər kimi geyinir, onlarla eyni şərtlərdə təlim keçir və daim silahlı olur.

Məcburi hərbi xidmət qanunları səbəbindən əsgər geden bu qadınlar vəziyyətlərindən narazı deyillər. Əksinə, onlar kişilərlə birlikdə olmağın döyüş ruhunu artırdığını düşünür.

Norveç hökuməti tərəfindən ölkədə tətbiq olunan qadın və kişi əhali arasındakı cinsiyyət ayrı-seçkiliyini aradan qaldırmaq nəzərdə tutan proqram olduqca müvəffəqiyyətli nəticələr verməyə başlayıb.

Skandinaviya ölkəsi Norveç qadınlarla kişilərin eyni şərtlərdə daxilində məcburi əsgərlik xidməti etdikləri ilk NATO ölkəsi olub. Mövzuyla əlaqədar olaraq Norveç ordusunun nəzdində üç aya qədər başladılan ilk pilot tətbiqlərinin nəticələrindən hələlik hər kəs məmnundur. Orduda vəzifə yerinə yetirən qadın əsgərlər də eynilə kişi əsgərlər kimi ge-

yinir, davamlı olaraq silah daşıyırlar. Ancaq qadın əsgərlərə saçlarını qısa kəsmək məcbur edilmir və onlara istədikləri menyunu seçmə imkanı verilir.

İsrail qadınları 18 yaş tamam olan kimi... orduya yollanırlar

İsrailin qadın əsgərləri müharibədə iştirak etməmək şərti ilə cəbhə bölgələrində xidmət çəkirlər. 18 yaş tamam olan, görünüşçə gözəl olan qadınlar qısa müddətdə təlim keçirlər.

Onlara bir çox döyüş növləri öyrədilir. Bundan əlavə, onlara silahlardan istifadə və hərbi texnikalardan istifadə öyrədilir.

Təlimdən sonra onlar avtomatla müharibə bölgələrində xidmət edirlər.

Yapon qadınlar da orduya xidmət edəcəklər

ABŞ və Avstraliyadan sonra Yaponiya dövləti də qadın hərbiçilərin ön cəbhədə xidmət etməsinə icazə verən qanun qəbul etməyə hazırlaşır. Bu barədə ictimaiyyətə "Mainichi" qəzeti məlumat yayıb. Qəzetin məlumatına görə, Yaponiya Müdafiə Nazirliyinin İş İnstitutu qadın əsgərlərlə bağlı qanun layihəsi hazırlayaraq hökumətə təqdim edib. Qeyd edək ki, qadın hərbiçilərlə bağlı qanun layihəsinin hazırlanmasına səbəb Yaponiya əhalisinin sayında azalma müşahidə olunmasıdır. Yeni qanuna görə, xarici ölkələrdə xidmət edən qadın əsgərlər geri çağırılaraq Yaponiyanın ön cəbhələrinə göndəriləcək.

İngilis qadın əsgərlərin əsas vəzifəsi - xalqla ünsiyyətdə olmaq

Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin göz bəbəyi olan 4-cü Komando Tuqayında 4 qadın komandir var. Tunceli dağlarını qoruyan 4-cü Komando Tuqa-

yındakı 4 qadın komandir heç də kişi hərbiçilərdən geri qalmır. Qadın hərbiçilər terrorla mübarizədə qaynar nöqtə olan Tunceli dağlarında qorxmadan xidmət edirlər. Onlar kişilərlə bir yerdə məşq edir. Və bütün normativlərdə cinsi ayrı-seçkilik yaşamır.

NATO bünyəsində Əfqanıstanda vəzifə yerinə yetirən Birləşmiş Krallığın əsgərlərinin arasında çox sayda qadın əsgər var. Bu qadın əsgərlər digər əsgərlər kimi patrula çıxır, lazım olduqunda Talibanla qarşıdurmalara qatılır. İngilis qadın əsgərlərin bir vəzifəsi daha var. Yerli xalqla ünsiyyət qurmaq və onların etibarını qazanmaq. Foto müxbir Alison Baskerville Əfqanıstandakı ingilis qadın əsgərlərin gündəlik həyatlarını göstərmək üçün icazə alaraq, media ilə paylaşmış. Qadın əsgərlərin duşundan, yuyub asdıqları alt paltarlarına qədər hər cür xüsusyyətlərini çəkən usta fotosəkilçi bunları ölkəsindəki bir qalereyada sergiləyəcək.

Ən qalmaqallı qadın ordusu... İsraildəymiş...

Dünyadakı ən səs-küylü və zaman-zaman qalmaqallarla gündəmə gələn qadın ordusu isə İsraildəymiş. Məsələn, iki il öncə İsraildən olan qadın əsgərlərin "YouTube" a

vələrində zabit, gizir, çavuş və əsgər vəzifələrində təqribən 1000 nəfərə yaxın qadın hərbi qulluqçu xidmət edir. Bu barədə daha öncə medianın sorğusuna cavab olaraq Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəisi polkovnik Vaqif Dərgahlı bildirib. Onun sözlərinə görə, qadınların hərbi xidmət keçməsi "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamə ilə tənzimlənir və könüllü surətdə həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin 26-cı maddəsinə əsasən Azərbaycan Respublikası vətəndaşları və digər şəxslər aşağıdakı hərbi xidmətlərə könüllü daxil ola və qəbul edilə bilərlər:

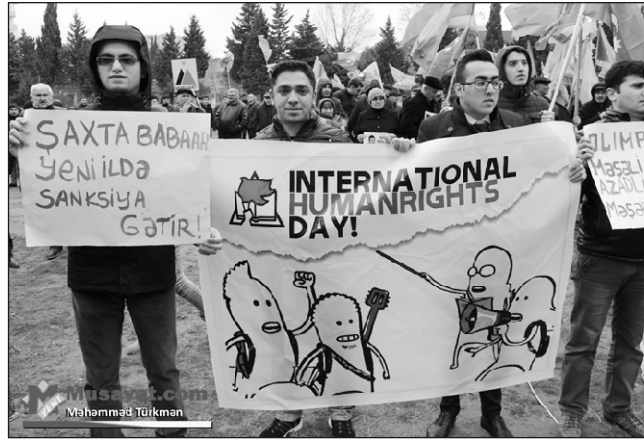
- əsgərlərin, matrosların və çavuşların müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmətinə - qanunla müəyyən edilmiş müddətli həqiqi hərbi xidməti başa çatdırmış hərbi qulluqçular, 40 yaşınadək hərbi vəzifəlilər (zabitlərdən, gizirlərdən və miçmanlardan başqa), habelə 19 yaşından 40 yaşınadək qadınlar;

- gizirlərin və miçmanların həqiqi hərbi xidmətinə - azı bir il hərbi xidmət keçmiş əsgərlər, matroslar, çavuşlar, 40 yaşınadək hərbi vəzifəlilər (zabitlərdən başqa), habelə 19 yaşından 40 yaşınadək qadınlar;

- zabitlərin həqiqi hərbi xidmətinə - hərbi xidmətdə olmağın son yaş həddinə çatmamış ehtiyatda olan zabitlər, habelə ilk zabit hərbi rütbəsi verilməklə 35 yaşınadək həqiqi hərbi xidmətdə olan hərbi qulluqçular, ehtiyatda olan hərbi vəzifəlilər və qadınlar.

Bu gün bir sıra dünya ölkələrində qadınlar könüllülük əsasında hərbi xidmət keçirlər. Xüsusən İkinci Dünya müharibəsində qadınların ön və arxa cəbhədəki fəallıqları onları sonrakı dövrlərdə hərbi sahədə daha çox təmsil olunmalarına səbəb oldu. Lakin qadınların bu sahədəki marağı heç də XX əsrdən deyil də, daha öncəki dövrlərdən, hətta bəzi mənbələrə görə 4000 il öncədən başlayır. Tariximizin istənilən dövrünü araşdırsaq, görürük ki, kifayət qədər hərbi işi ilə məşğul olan, xarici düşmənlərə diz çökdürən sərkərdə qadınlarımız olub. Lakin təəssüf doğurucu məqam odur ki, bu qadınların təbliği aktual deyil.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Təsisçi: Rəuf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.650

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.